

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVNCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan po prej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v senečkih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravnemu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naročnila se vspajajo in plačujejo po dogovoru.

Stev. 18.

V Ljubljani, 21. septembra 1893.

Letnik VI.

Kaj je novega po svetu?

Novo pismo papeža Leon XIII. Zadnje je razglasil papež Leon XIII. prelepo pismo, katero je poslal in namenil ogerskim škofom. Na Ogerskem se namreč godé čudevne stvari. Na vladnem krmilu so sami liberalci, ki škodujejo cerkvi in ljudstvu, kjer le morejo. Judje so že zdaj gospodarji v deželi, vendar vlada hoče judom dati še več pravice, kakor jih že sedaj imajo. Dasi je večina Ogov katoličanov, vendar imajo katoličani na Ogerskem najmanj govoriti. Temu pa so mnogo krivi tudi katoličani sami, ker so premični in se zlasti za volitve dobrih poslancev in odbornikov premalo menijo. Sv. oče dobro pozna te žalostne razmere in zato podaja Ogom več pomôckov, naj bi zopet očivela katoliška zavest med njimi. Papež priporoča v ta namen katoliške shode, ki se vrne pod vodstvom škofov. Tak shod smo imeli lani tudi mi Slovenci. Znano je, koliko so proti njemu govorili in pisali slovenski liberalci, toda papež podelil je tudi našemu shodu svoj blagoslov. — Nadalje želi papež, naj katoličani skrbě pri volitvah, da si izberò vernih, poštenih in trdnih mož, ki bi branili pred svetom pravice katoliške cerkve. — Papež torej škofom in duhovnom in vsem katoličanom naklada kot vestno dolžnost, skrbeti, da se volijo dobri poslanci. Kedor torej pravi, da to ni dolžnost cerkve in njenih duhovnikov, tak ne posluša glasu papeževega, tak je liberalec. — Sveti oče opominja v svojem pismu, naj katoličani skrbě za dobre katoliške časnike in knjige ter se z njimi borę zoper slabe časnike in bukve. Iz tega spoznamo, da ni vse eno, kakšne časopise da beremo in naročamo. Dolžnost katoličanov je, naročati, brati in razširjati le poštene časopise, ne pa takih, ki vsako priliko porabijo, da zabavljajo proti škofom, duhovnom in drugim poštenjakom, katerih ni sram očitno kazati svojo vero. Nadalje papež naroča, naj katoličani skrbě za pravo krščansko vzrejo otrok in odrasle mladine. Škofom še posebej priporoča, naj skrbě za vzgojo dobrih duhovnov, in kako

naj duhovni natančno spolnjujejo svoje dolžnosti. — Lepi so nauki papeževega pisma. Bog daj, da bi se spolnovali ne le na Ogerskem, ampak tudi pri nas! — **Žalostni nasledki mladočeskega rogoviljenja.** Mladočehi so sejali veter in sedaj žanjejo vihar. Oni so hujskali ljudi zoper cerkev ter mnoge pripravili ob vero, dražili so jih proti posvetni oblasti in zato se je bilo batiti, da bi se zapeljano ljudstvo še bolj ne zbegalo in do cela ne pokvarilo. Vlada je dolgo časa čakala, nazadnje pa je porabila svojo oblast in razglasila za Prago in okolico izjemni stan. S tem je prepovedano vsako društveno življenje. Ljudje se ne smejo zbirati na shojih, časnikom se trda godi; nekaj jih je vlada zatrila, drugim je to zagrozila, odstranila je porotne sodbe, sploh je odvzete ljudem mnogo prostosti, katera jim je sicer v mirnih časih zagotovljena po ustavi. Vsak prijatelj Čehov to obžaluje, a priznati mora, da so tega Mladočehi sami krivi. Mladočehi voditelji itčajo le svoje časti in svojega dobička, za blagor ljudstva jim ni mnogo mar. Liberalci so si povsod enaki. Povsod imajo polna usta, pa prazne roke. Obetajo ljudem vse, skrbě pa le za-se. In vendar so ljudje tako kratkovidui, da kakor veša za lujočo tiščé za liberalci v svojo lastno škodo. — **Volitev deželnega poslanca na Notranjskem.** Dne 31. oktobra bodo kmetski volilci notranjskih občin v volilnem okraju Postojna, Logatec, Senožeče, Bistrica in Lož volili novega poslanca v deželní zbor, ker je prejšnji zastopnik umrl. „Rodoljub“ je v ta namen že napisal cel članek, v katerem pa le zabavlja proti škofu, proti duhovnom in trosi krive nauke med ljudi, da kristjana ne veže, kar se mu raz prižnico pridiga zaradi volitev. To je popolno napačno in tega trditi ne more in ne sme noben katoličan. Zato se sklicujemo na zgoraj omenjeno papežovo pismo. Papež priporoča škofom in duhovnom skrbeti, da se volijo dobri, verni poslanci. Kje pa hočejo škofje in duhovni to ložje ljudem pojasniti, kakor v cerkvi na prižnici? — Sploh bi svetovali notranjs-

skim volilcem, naj ne poslušajo kričačev, katerim ni nič za blagor davkopladevalcev. Naša misel je ta: Kar je poštenih mož na Notranjskem, zberó naj se po posameznih občinah v volilne odbore, skrbé naj za to, da bo prišlo k volitvi volilnih mož prav veliko zanesljivih volilcev, ki bodo iz svoje srede izbrali pametne, poštene volilne može, potem naj se med seboj pomenijo, koga da hotejo voliti za poslanca. Zberó naj za poslanca moža, ki je — kakor sv. Oče od poslanca zahteva — veren, pošten, možat in zveden. Takega, možje, si izberite in ako vam bodo takega moža tudi duhovni priporočali, to vam ne bo na škodo.

Duhovni, ki med vami živé, z vami delajo in trpe, u-
gotovo večjega zaupanja vredni, kakor ljubljanski liberti-
kričarji, ki vas le ob volitvah poznajo in na svoje limita
izvajajo. — Več prihodnjič. — *Vojške voje na Oger-
skem.* Te dni so velike vojaške voje na Ogerskem, ob
mesta Kiseka na avstrijsko Štajerski meji. Prišel je k tem
vojam naš cesar in kot gost tudi nemški cesar in sakski
kralj. Časniki pišejo, da je zbranih tukaj na vajah oki-
150 tisoč mož. Tudi naših rojakov je sedaj mnogo na
Ogerskem.

Cerkev in šola.

Fedobe iz življenja

(DRAFT)

37. Radecki — pisar.

V Milatu sedel je na vrtu vojaške bolničnice avstrijski huzar s pipico v ustih. V nekej bitki l. 1849 zgubil je desno roko; z levo roko uprt na kolena je jokal tiso predse. Včasih obriral si je sozne in videlo se mu je, da ga tare neka notranja bolečina.

Med tem pa je prišel po svoji lepi navadi „oče Radecki“ v bolnišnico, da osreči „ranjene in bolne sinove“, kakor jih je imenoval, s svojim obiskom.

Ljubeznivo vprašal je vsakega, kje je bil ranjen, tako mu je že bolje in enacega več. Dobrohotni poveljnik

približa se zdaj našemu huzarju; ta hoče hitro vstatи a spodobno pozdravi „svojega očeta.“ Toda Radecki bih potisne vojaka na tla in se vsede poleg njega v travo.

„Ljubi sin“, reče mu. „ti si žalosten, čutiš se za-
srečnega in imas gotovo vzrok, da se jokaš. Jaz trpi
s teboj; zgubljene roke ti na tem svetu pač nihete
ne more dati nazaj. Bodi pa svojemu Bogu tako res,
kakor si bil svojemu cesarju, in ljubi Bog u bode pesi
tolake. Trpi voljno bolečine in potem prideš k tuj
nebeški armadi, kamor so se preselili že trojni tovar.“

Pri teh besedah hoče Radček huzarja obdarovati pa prime ljubega poteljnika za roko in pravi s tresčjo glasom poln zaupanja: „Ljubi oče, amem ti odkrito p-

Listek.

Glas Gospodov.

Pred vasio stala je borna koča, ki je pričala, da nje stanovaleci niso premožni. Res, Martin in Urša nista imela premoženja, pa živila sta se z delom svojih rok. Martin je namreč drraril po bližnjih gozdih, Urša pa je oskrbovala tisto malo zemlje, kar sta jo imela in poleg tega pomagala bogatemu sosedu Cenetu na polju. Živila sta zadovoljna v slogi in odrejala svoje tri otroke v strahu Božjem.

Tako so minula tri leta. Tedaj pa so prišli v vas tuji delaveci nekega barona, ki je ondi pokupil veliko posestva. Naš Martin seznanil se je z njimi jako hitro. Skrbna žena je vedela, da se v tej družini ne bo nič dobrega njen mož navadil, zato ga je vedno prosila, naj pusti zloglasno družbo. Ali žalibog, Martin ni poslušal svarilnega glasu svoje Urše in postal je žganjenitec.

Ni se mu ljubilo delati, ampak rajši je postaval, polegal in popijal z ničvrednimi tovariši. Žena je jokala in molila, prosila in svarila, pa ni mogla moža spreobrniti. Tako je revščina v bornej koči rasla od dné do dné in pogosto so šli žena in otroci lačni spati, ker niso imeli niti ovsenega kruha.

V tem času pa se je Martin enkrat stepel s svojim tovarišem, kateri ga je zapeljal v pijanstvo, in v pijanosti ga je Martin tako zdelal, da je oni komaj vstal in več

tednov ni mogel na delo. Zdaj so Martina zaprli in bresnji ljudje so spodili celo njegovo ženo iz službe, ki so dejali, da z ženo pretepalca nodejo nič več opraviti imeti. Tako je bila žena primorana beračiti od hiše in hiše. Upala pa je vendar, da bo Martina izučilo in bo zdaj postal priden in trezen človek. Pa prevarila se.

Martin příšedl iz ječe, je bil ravnó isti ko popří kréma mu je bila límbka ko xxe drnco.

Ne dolgo potem pa je skrbni župnik napravil misijon svojim ovčicam. Pridno so hodili ljudje v cerkev in poslušali goreče pridige očetov jezuitov, ki so vodili misijon. Tudi Urška je hodila v cerkev, da bi sprosila spodbujanje svoemu možu.

Bilo je tretji dan, ko je pridigar rekel po kopju pridigi: „Jutri bo pridiga o pisanjekanju.“

Kakor solnčni žarek, tako so te besede pretrčala Uršo, in sklenila je, da spravi moža na vsak način cerkev, katere se je zdaj ogibal, ko hudobec križa. Venčanje je še enkrat zdihnila k Bogu, naj pripelje Martins pravo pot.

Drugo jutro, ko je bil Martin doma, stopi žena in njemu in reče mu, naj gre vendar enkrat k pridigi, ne slišal, kako goreče in presunljivo govorijo pridigarji.

„Kaj bom še k pridigi hodil“, zadere se Martin,
„saj mi ti doma vedno pridigas.“

"Le pojdi, Martin, boš slišal, kako lepe zgodbe pripoveduje pridigar", pravi na to Urha.

vedati vzrok svojih solza? Jaz sem Oger in slišim iz svoje domovine le žalostna poročila; to me boli bolj, nego zgubljena roka. Pri Aradu živi moja stará mamica, zaradi katere sem v velikih skrbeh.

Z ničemur ji ne morem pomagati; pa bila bi vendar vesela, ko bi zvedela, da jaz, njen jedini sin, še živim. Jaz pa ne znam ni brati ni pisati, kakor tudi večina mojih tovaršev ne. Kako naj toraj sporočim kaj ljubi mamici? Vse to sem premisil, začelo se mi je težiti po domu in zato sem moral jokati."

Poveljnik, ovenčan s slavo in častjo, bil je vidno ginjen vsled te prisrčne otroške ljubezni do stare, uboge mamice in zato je obljudbil vremenu vojaku, da ji bode sam pisal.

Drugo jutro pride grof Radecki v domači obleki v bolnišnico k huzarju. Prebere mu pismo, prasa po naslovu

in položi pred očmi srečnega vojaka bankovec za sto golinarjev v pismo, je zapečati in naglo odpolje.

Kmalu prišel je odgovor silno razveseljene mamice na dobrega poveljnika in uje prisrčna zahvala. Grof Radecki biti s pismom k huzarju, mu prebere materino pismo jasno in razločno.

Osrečeni sin hoče v silnem veselji objeti koleno svojega dobrotnika. Pa dobrí poveljnik mu veli vstati in reče: „Ti si bil priden, srčen vojak, in zaslutiš veselja. Ljubi Bog v nebesih pa ti bo dal še veliko boljše plačilo ko jaz. Potolaži se zdaj in ako hočeš kedaj pisati svoji mamici, povej mi; kajti, če Bog dà, bom vas ranjene otroke še večkrat obiskal.“

Tako zelo znal je ceniti veliki poveljnik otroško ljubezen.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani.

Prvi slovenski katoliški shod se je pečal tudi s socialnim vprašanjem in sklenil o tem veliko koristnega. Tako je vzbudil mej drugim tudi denarni zavod, ki se imenuje „Vzajemno podporno društvo v Ljubljani, registrirana zadruga z omejenim jamstvom.“ — Temu društvu je namen

vzpodobujati varnost; člani njegovi vlagajo nameč v kratkih obrokih male svote denarja in si s tem polagoma prihranijo glavnico, ki se jim jako dobro obrestuje. Zraven ima pa društvo tudi namen izposojevati svojim članom denar za zelo majhne obresti. Društvo s tem pospešuje trgovino, obrte in sploh zasebno gospodarstvo. Kako je urejeno, kaže tole pojasnilo.

„Saj nisem več otrok, da bi zgodbice poslušal“, odreže se mož.

Vendar žena v zaupanju na Božjo pomoč ne neha možu prigovarjati, dokler ji ta ne reče:

„No, ker si že tako sitna pa pojdem, da bo mir; pa daj mi dvajsetico za žganje, drugače ne grem.“

Zadnjo dvajsetico, ki jo je imela, dà mu Urša s težkim srcem in Martin se odpravi. Žena pada na kolena pred podobo blažene Device Marije in še enkrat priporoči svojega moža njeni priprošnji.

Martin jo ureže naravnost v krémo in pravi gostilničarju: „Daj mi steklenico žganja za 20 kr., potem moram iti v cerkev.“

Oštir mu dà in Martin spravi steklenico v notranji žep in gre k pridigi. Ker misli kmalu oditi, postavi se za vrata, pa mnogica ljudi zine ga na sredo cerkve. Pridiga se začne. Ostro šiba govornik pregreho pijaustva. Martin se jezi, češ, žena je vedela za to in me je poslala v cerkev. Vedno gorečneje govori pridigar; Martin jo že misli pobrati, pa goječa je prevelika. Ušesa bi si rad mašil, tako prepričevalno govori jesuit.

„Da!“ pravi ravno pridigar s silno resnim glasom, „da, ti sediš v krémi, v žganjarni, pri svojih tovarših in vriskah, doma pa žena in otroci jokajo in prosijo kruha!“

Martin postane rudeč ko kuhan rak in si misli: „Gotovo je žena mene pridigarju zatočila in ta zdaj mene zmerja, namesto drugih. Toda le čakaj, ti bom že pregnal te muhe!“

„Zadnji denar vzameš svoji ženi, da ga zapiješ v krémi“, reče zdaj govornik. Martin stiska pesti, škrplje z zobmi in se na tihem huduje nad pridigarjem.

Govornik nadaljuje: „Toda to ti še ni zadosti! Tudi v hišo božjo prineseš omamljivo pijačo seboj!“ Martin potipa steklenico. Dobro je spravljenia in nemogoče je, da bi jo bil videl pridigar. Odkod neki ve to? Stopi nazaj in se skrije za steber.

„Tukaj omamljen delaš pohujšanje in skruniš sveto mesto . . .“

Tako je šlo dalje in Martinu je bilo, kakor bi stal na zarečih ogljih.

Oddahnil se je, ko je bil konec pridige, povesil je od sramote glavo ter bežal iz cerkve. Na cesti pa zgrabi Martin steklenico in jo vrže z vso silo ob kameniti tlak, da se zdrobi v tisoč koscev. Ljudje se pa prestrašijo in hočejo Martina zgrabiti, misleč, da je znored.

„Le pustite me“, pomiruje jih Martin, „nisem znored, ampak spameroval sem se. Tudi jaz opravim spoved za misijon.“

Zenina prošnja ni bila zastonj, ker Bog je ometil Martinu srce. Postal je ves drugačen. Nikoli več ni prestopil praga gostilne, popustil je ničvredno družbo in priduo je delal, tako da Urši in otrokom ni bilo treba več stradati.

Vidi se, da je Martinu ona pridiga dobro pomagala, kakor so sploh misijoni že mnogo ljudij spreobrnili in jih spravili na dobro pot.

1. Kako je razdeljeno vzajemno podporno društvo?

Ta denarni zavod razdeljen je v odseke, katerih vsak traje $7\frac{1}{2}$ leta. Prvi odsek se je začel dne 1. srečana letošnjega leta in k njemu se ne more več pristopiti. Drugi odsek se pa prične dne 1. prosinca 1894 in oglasi se sprejemajo že od 1. oktobra 1893 naprej. Vsako leto se prične nov odsek, tako, da bo po preteku prvih $7\frac{1}{2}$ let naprej — vedno sedem odsekov. Ko preteče za tak odsek sedem let in pol, prenega za tisti odsek vplačevanje in vsak deležnik dobri nazaj vplačano sveto z obrestmi vred, kakor jih izkale vsakokrat čisti dobitek. Tisti pa, ki si je denar izposodil, je v teku teh $7\frac{1}{2}$ let popolnoma poplačal svoj dolg, in dobri ravno tako svoj delež čistega dobitka, kakor upnik; tako sta si oba — deležnik in upnik popolnoma jednaka, ko se razdeljuje čisti dobitek. Ko se dobitek razdeli, je dotični odsek popolnoma končan.

2. Kaj mora storiti, kadar hoče postati član društva?

Kadar hoče postati član društva, mora se vpisati vsaj z jednim deležcem. Ko vstopi, mora plačati 1 gold. vstopnine. Delež znaša 390 kron ali 195 gold. Tega pa ne plata na enkrat, marved vsak teden le po jedno krem ali 50 kr., tako, da vplača vso svoto v 390 tednih ali $7\frac{1}{2}$ letih. Seveda med tem basom ne sme prenehati vplačevanja, kajti red mora povsed biti, posebno pa pri denarnem zavodu.

3. Koliko si mora vsak član izposoditi pri društvu?

Pravico pa ima deležnik na vsak delež dobiti posojilo 400 krem ali 200 gold.; ako ima 5 deležev 2000 krem ali 1000 gold. itd. Za vsako tako posojilo mora dati prostoj varnost, katera mora biti sledeta:

1. jeden dober porok, ali te previdi raznateljstvo, več porokov;

2. zastava vrednostnih papirjev ali premištnine, predenambra na plačo in penzijo in če se spozna za potrebno, zastava police kakršga avstrijskega zavarovalnega društva;

3. zastava zemljišč ali vknjizenih finljat.

Vsa z delnim pismom spojena dela kakor: prepisovanja, intabulacija itd. se pa izvrše na kolikor mogoče varčen nadin v pisarni sami; notarju se dà le to, kar je po postavi neobhodno potrebno. Na ta nadin ima tisti, ki si obi pri tem društvu denarja, jako malo stroškov, ker pisarna dela vse to brezplačno in zaračuni same kolike.

4. Koliko se mora plačati obresti za posojilo?

Deležnik, ki dobi pri društvu posojilo (predajem), plačuje za vsakih 100 gold. ali 200 krem po 14 kr. obresti na teden, za 200 gold. 28 kr. itd. Zraven pa plačuje, kakor poprej po 50 kr. ali jedno krem na teden, torej plačuje tega skupaj za posojenih 100 gold. 64 kr. na teden za posojenih 200 gold. 1 gold. 28 kr. itd.

5. Ali so obresti ugodne?

Član „vzajemnega podpornega društva“, ki dobi posojilo, plačuje tedaj od vsakih posojenih 100 gold. po 14 kr. na teden. To znaša ravno $7\frac{1}{2}$ od sto. Na pri pogled se vidijo te obresti jake velike, toda v resnici so jake ugodne. Omenili smo le, da imata upnik in deležnik oba isto pravico do čistega dobitka po preteku $7\frac{1}{2}$ let, to je po preteku odsekove dobe. Pri konečnem računu pa smemo za trdno upati, da pride na vsacega deležnika, (upnika ali deležnika to je vse jedno) čistega dobitka od vplačanih 200 gold. to je od deleža 5 od sto; deležnik plača torej prav za prav le $2\frac{1}{4}\%$, ker dobi od $7\frac{1}{2}\%$, 5%, nazaj. Tako ceno ne posojata noben drug denarni zavod. Ne le da je deležnik tako reči igraje povračeval dolg, dobri še po preteku odsekove dobe obresti od tistega denarja nazaj, s katerim je poplačal svoj dolg. Kadar jebral resolucije I. slov. katol. shoda, izprevidi, da ta zavod deluje v tem smislu, in hodi v resnici pomagati srednjemu stanu, kakor obrtniku, kmets ali malemu uračniku, in reči ga prvič iz rok brezrečnih oderuhov, drugič pa mu pri izposajevanju denarja stavi najbolj ugodne pogoje z najmanjimi stroški; z jedno besedo: zavod hoče v resnično narodnem smislu za slovenski narod izvrševati pravo narodno delo.

6. Kako posluje vzajemno podporno društvo?

Poglejmo si v pogledu, kako posluje vzajemno podporno društvo.

Za 1 delež se plača po 50 kr. ali po jedno krem na teden	—	—	—	—
za 2 deleža po 1 gold. —	.	.	2	.
za 3 . . 1 . 50 . .	.	.	3	.
za 4 . . 2 . — . .	.	.	4	.

Pravico ima dobiti za vsak delež posojila 200 gold. ali 400 krem, torej:

za jeden delež 200 gold. ali 400 krem.	—	—	—	—
za 2 deleža 400 . .	800 .	.	.	.
za 3 . . 600 . .	1200 .	.	.	.
za 4 . . 800 . .	1600 .	.	.	.
i. t. d.				

Plača pa za to: Ako vname posojilo

200 gold (400 krem) plača na teden kap. gl. — 50 obr. gl. — 28 — gl. — 78	—	—	—	—
400 . . 800 . .	.	.	1 —	— 56 — 156
600 . . 1200 . .	.	.	150 . . 84 — 234	
800 . . 1600 . .	.	.	2 — . . 112 — 312	
i. t. d.				

Na ta nadin preračuni si lahko vsak, ki ima kak delež koliko mora plačevati na teden, in ako hoče posojilo, koliko znašajo obresti. Seveda si lahko izposodi vsakdo katero svoto koliksi bo, da le ne presegne delež; torej vname lahko na posodo tudi n. pr. 50 gold. Za to plača glavnice 50 kr. in dotedne obresti.

Za pokritje pisarniških stroškov mora vsak deležnik pri vstopu plačati enkrat za vselej za vsak delež 1 gold. ali dve kremi; tisti pa, ki si izposodi denar, za 100 gold. 50 kr. ali za 200 krem eno krem. Člane sprejema raznateljstvo, kateremu je treba nagnaniti pristop.

7. Kako se plačuje?

Plaćuje se v uradnih dnevih v društveni pisarni vsak pondeljek in torek od 9—12, in od 3—5. Ako je ta dan praznik, pa dan pozneje. Plaća se lahko tudi za več tednov ali mesecev naprej. Vsako vplačilo zaznamuje se v posebni knjižici, katero dobri stranka v roke. Ta knjižica se tudi lahko po želji stranke shrani v društveni pisarni.

Ker je pa mnogim pretežljivo prihajati vsak pondeljek v Ljubljano in plačevati dolične krajcarje, odredilo je ravnateljstvo, da se lahko po pošti pošilja denar. Da je to ceneje, dobri vsak član, kateri želi, takozvane „poštne čeke“, katerih jeden stane 3 krajcarje. Tam se zapisa samo sveta, katera se želi poslati in ime pošiljavčevo. Pošije se pa na jeden ček denarja, kolikor hoče in ni treba nobene marke pritisniti. Zato je najbolje, če se v jednem kraju vsi združijo in da jeden za vse pošilja denar v Ljubljano. Sploh pa daje društvena pisarna (Kongresni trg št. 17) vsakomur, ki bi se želel o kakih reči podučiti, drage volje pojasnila.

8. Kedaj se lahko pristopi za II. odsek?

Prvi odsek pričel se je letos 1. svečana in bo trajal 7½ leta. Drugi odsek prične se s 1. januvarjem 1894 leta in bo trajal tudi 7½ leta. Da se poslovanje olajša, prične se pa sprejemanje članov za drugi odsek že s 1. oktobrom letosnjega leta in traja 3 mesece do 31. decembra 1893. Tisti, ki želijo k društvu pristopiti, naj blagovolje to naznani pismeno ravnateljstvu, ali pa osebno v pisarni ob uradnih urah, v pondeljek in v torek od 9—12, in od 3—5. Vsak mora takoj plačati 1 gld. vpisnine, ki se mu pa vrne, ako se ne sprejme.

Tisti, ki zamudijo ta obrok, ne morejo več pristopiti, ker s 1. januvarjem 1894 neha sprejemanje članov za II. odsek. Izjemno sme dovoliti ravnateljstvo ksesnejši pristop. Dne 1. januvarja 1895. leta prične se III. odsek, itd. do VII. Potem pride zopet I. na vrsto, ker njegova doba 7½ let bo že ta čas pretekla itd.

Vloženi denar izplačuje se, kakor je bilo že omenjeno, po preteku dobe odseka, to je po 7½ letih, in sicer kapital in obresti.

Iz dosedaj navedenega se tedaj razvidi, da je ta na podlagi resolucij I. slovenskega katoliškega shoda ustanovljeni denarni zavod v resnici zato ustanovljen, da pomaga ljudstvu, da ga napeljuje k varnosti, in s tem varuje gmotnega propada, z jedno besedo, da skrbi, kakor mora skrbeti vsak pravi narodnjak za svoj narod, dejansko ne samo s praznimi besedami. To dokazuje tudi, da člani ravnateljstva in vodja pisarne g. J. Prosene delujejo brezplačno.

Podpisano ravnateljstvo vabi s tem k obilnemu pristopu.

Ljubljana, dne 15. septembra 1893.

*Vzajemno podporno društvo v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.*

Kongresni trg št. 17.

Ravnateljstvo:

Simon Pogačar,
vojaški oskrbnik v pok. in hišni posestnik v Ljubljani, načelnik.

Andrej Zamejic, Dr. Vinko Gregorič,
stolni kanonik itd., načelnika primarij deželne bolnice, načelnika namestnik.

Feliks Stegnar, e. kr. učitelj in dež. poslanec,
zapisnikar.

Franc Petrič,
trgovac, zapisnikar.

Ivan Fabian, trgovac in posestnik; Dr. Ivan Janežič, profesor bogoslovja in izdajatelj Slovence; Andr. Kalan, stolni vikar, urednik in hišni posestnik; Karol Klun, stolni kanonik, deželni in državni poslanec; Ferdo Kozak, mesar in posestnik; Martin Malenšek, mestni župnik, Ivan Mathian ml. prokurist tvrdke „Ivan Mathian“; Janez Oblak, mestni kapelan; Franc Peterca st., trgovac in posestnik; Ivan Peterca, posestnik in trgovac; Fran Povše, vodja kmetijske šole, veleposestnik, državni in deželni poslanec; Dr. Fran Papež, odvetnik in dež. glavarja namestnik; Fran Rojnik, trgovac; Josip Šiška, kn. sk. tajnik in posestnik; Dr. Ivan Sušteršič, odvetniški kandidat.

Uradni vodja:
Josip Prosene.

Kolera je naležljiva bolezna kakor vse take bolezni, ki so s hudo drisko združene, na pr. vročinska bolezen, griža. Naleže se po odpadkih (blata in izbljuvanih tekočinah). V teh se nahaja namreč strup, ki prenešen v človeško telo prouzroči bodi si kol re, vročinsko bolezen ali pa grižo. Prenese se pa največkrat z umazanimi rokami; ker tisti, ki imajo z doličnim bolnikom opraviti, ga preblačiti, umivati, njegove odpadke vun nositi, imajo s tem strupom onesnažene roke; s tem prijemajo kruh, ali sploh jedi, in tako preide bolezen v človeka. Pa tudi s pitno vodo se lahko bolez-n zanese. Ako je gnojšče, na katero se mečejo odpadki za tako boleznijo bolnega človeka blizu vodnjaka, kako lahko posrka zemlja tako nesnsgo, ki rije vedno globokeje, tako daleč, da pride v vodnjak. Ljudje, ki pijajo tako slabo vodo, zbole, in po njih se zopet okužijo drugi; tako se lahko od jednega slučaja zanese po neprevidnosti bolezen na vse strani. Tudi je po kmetih navada, da se ne pazi, kje se pere perilo. Opazoval sem, da so ljudje prali pri izviru studenca, zajemali pa vodo še le v strugi tako, da so pili po umazanem perlu onesnaženo vodo, samo za to, ker so bili preleni storiti morebiti 50 korakov več do izvira. Najbolje bi bilo, ako se ogradi izvir, in prepove pod kaznijo prati tam umazano perilo.

Kakor vsaka kroglica v vojski ne zadene, tako tudi vsak ne zbolji, ki ima opraviti z naležljivo boleznijo. Stvarnik je dal človeku razum, kako se varovati, ob jednem je pa tudi v njegovo telo položil sredstvo uničiti ta strup. Rekli smo, da strup zaide v želodec, potem v čревa. Ako je pa želodec zdrav, umori njegova kislina že sama strup, da se ne more množiti. Če je pa želodec slab, pokvarjen, tedaj je strup močnejši, in tak človek skoraj vedno za to

boleznijo zboli in umrje. Zatorej so v največji nevarnosti pijanci, ponočnjeni in sploh tisti, ki neredno in razudano živé; skušna uči, da takrat, kadar razsaja načeljiva bolesen, v pondeljkih največ ljudi zboli. Torej živite zmerno in trezno, da ne zgubite največjega daru bojtrega na temlji, namreč ljubega zdravja.

Tisti, ki prodajajo živila, posebno oštirji, naj ne dajejo kupovalcem slabega, pokvarjenega blaga. Slaba hrana, slabo, pokvarjeno, umetno narejeno vino spridi telodec. Strašno odgovornost pred Bogom bodo dajali taki brezvestni ljudje, ker zlo, katero s tako goljufijo napravljajo, je nepopisljivo.

Kako toraj ravati, kadar razsaja kolera, vročinska bolesen ali driska? Najprej živi zmerno, varuj se prehranja, posebno mrzlih ledenih piščak, varuj se jedi, ki prouzročujejo drisko. Ako ni mogoče dobiti dobre, nepokvarjene vode, zavri poprej vodo v loncu, posti jo shladiti, in pij le tako vodo.

Ako je pa že bolesen v hoši, podiži, če je le mogoče, po zdravnika. Potem odstrani tacega bolnika od drugih zdravih, streže mu naj le tisti, ki ne pride v dotik z drugimi. Njegovo umazano perilo namodi takoj v vrelo vodo. Da se razkužijo odpadki, stope živo apno v toliko vodo, da nastane mlečna podobna tekočina. To vlije v posodo, kamor budi bolnik na stran. Nikdar ne sme tak bolnik hoditi na stranice. Kolera hitro pobere Hovexa. Prime ga kri v trebuhu in nogah, bene ga gori in dol, mrzel pot ga oblije in v nekaj vrhu je mrtvev. Bolnika na koleri zbolelega je treba takoj dati v gorko postelj, pije na bogor ali lipos (svet poparjen), da se pridne potiti. Piu smo kolikor bude, najbolje male vina med vodo mešanega. Poleg tega poltrek dobre naravne hrane kave. Ako pride hitra pomor, je mogoče, da odstrani. V obči velja tu nasvet: Voogaj ukaze gospodke, skoravno se ti morebiti sinji in strogi zdo, živi krščansko, potem si ne nakopljaj po nepotrebniem bolezni; če te pa je Bog poklibe k sebi, pa stopi pripravljen pred vedenega sodnika.

Ne odpirajte ust! Neki francoski zdravnik piše: Kadar dihamo skozi usta, prihaja trak v pljuča tak, karšen je. Na tak način se jako veliko škoduje dihalom, ker hladen in pršen trak škoduje tralu in pljučam. Ako pa dihamo skozi nos, napravi trak daljšo pot ter pride toplej v pljuča. Vrh tega se trak v nosu odisti prahu, ki se ustavlja v nosnih dlabicah. Skozi nos se tudi veliko redneje in bolje diha, nego skozi usta. Kdar diha skozi usta, ne posija v pljuča toliko kideca, kolikor ga je treba za hlačenje krvi. Zato so otroci, ki dihajo skozi usta, navadno bledi. — Pazimo torej, da držimo usta vedno zaprte, kadar ne govorimo. Po večkrat na dan globoko vdihnimo, da se pljuča dobro razširijo. — Kadar gremo na vreber, pazimo, da dihamo polagoma skozi nos, ker tako se človek veliko manj utruji in na zdravju težko ne trpi.

(Gorica)

Ker se obeta dobra sadna letina, bodo getovo mnogi kmetovalci delali *sadno vino ali moč*. Pomniti pa je, da se sme le popolnoma zrelo in zdravo sadje rabiti za moč, vse gajilo, zmrzljeno ali pa izmehčano sadje ni za to; porabi naj se raje za vinski ocet. Prej nego delat

most, spravi sadje za nekoliko dni v sunč, zakrit kraj, da se nekoliko dozori, ker tako dobi več sladkorja. Nikdar pa se ne sme puščati toliko časa, da bi se popolnoma pomladilo, ali morda še celo izmehčalo. Pasto, trdomedec sadje, n. pr. lesnika, drobnice, tepke, črnelke dajo nam najboljši moč. Ko je sadje že nekoliko dozorelo, mora se še jedenkrat izbrati, in le zdravo za to porabiti; umazano sadje se mora oprati. Ko se je sadje lepo osnatilo, mora se zdrobiti, kar se najbolje naredi z lesenim sadnim mlino. Sadje medkati tako, da nastane močnik, ni prav, ker se iz takega močnika moč ne dà itisniti. Zdrobljeno sadje se dene v stiskalnice, kjer se stisne kolikor mogoče do čistega. Sveda z domaćimi stiskalnicami to ni mogoče, pač pa s takimi, ki se kupujejo po tovarnah. Razen v. jaka naj bude pri stiskalnicah vse leseno, kajti manj ko pride moč z jelenom + dotiko, boljši je, sicer rad stersi. Moč je vlti najboljše v dobre vinske mode vselej do vrha. Zamasiši se sveda ne sme. Tu začne vreti ter metati in sebe vso nesnago. To je treba pridno odstranjati in pobirati umazane pene ter pridno dolivati, da je sod vedno poln. V 14 dneh poneta to prvo kipenje; sedaj se pa položi na vaho vredica napolnjena s peškom, aka ni pri rokah tako imenovana kipečna vaha. To se pa izgodi tisto, da trak v sod ne more, ogljikova kislina pa, ki se razvija v sodu, lahko odhaja. Kdar bi pa sod z vaho zabil, bi mu sod kmalu razgnalo. Ko kipenje preneha, se pretodi moč v snaten sod. A paziti je, da bude sod tedno poln, dokler se rabiti ne začne. Kdar bude tako ravnal z močem, bude imel zdravo, dobro pijačo za prihodnje leto.

Kaj je pa storiti z *droži ali s tropinami*, ki ostanejo pri stiskanju v stiskalnici? Te tropine se je lahko porabijo za kis ali jesib, če se zalijejo s krepom in se puste skisati, lahko se pa tudi tivisi pokrmnijo. Vsakemu govedu se sme med drugo krmo pokladati 5 kg teh droži na dan. Živila bodo rada jedila in krave bodo vedno mleka imeli, dokler bodo jedile take ostanki. Sveda pokrmni je pa treba droži kmalu, ker skisanih ali celo plesnjevih bi se ne smelo pokladati živili. Pač pa bi se lahko stiskali, če bi jih dali + kako veliko kad, kjer se morajo dobro zatačiti in potem pokriti, da ne pride trak do njih. Najboljše se takrije, če se dene mehke hovice žer, tako da se traku popolnoma pot zapre. V tako zamaskenih posodah ostanejo droži dolgo časa za živilo višnji.

Kadar je govedo napeto, vtakni mu v gobec slammato vez ter jo zavedi vrh glave. Govedo mora gobec odprt imeti in zveči slamo, to dostikrat pomaga. Dobro je tudi govedu jesik iz gobca vleči, ga pritiskati na levo laktotrico, dati mu terpentina nameškanega z īganjem.

Endivijo moramo izvesati pri vrhu, da listi postanejo. Ne sme se pa preteč rastlin ob jednem povezati, ker sicer bi gnijuti začela. Povezana mora biti 7—14 dni. V poznih jeseni, pridno začne zemlja zmrzovati, naj se endivija izruje, odisti vseh gnijih listov ter prisuje v kleti v zemljo. Rastlina naj stoji pri rastlinici, med korenincami naj se pa prsti nasuje. Če prst postane preveč suha, je treba tudi zalihati. Klet mora biti zračna in sveta. Ako se vedno odstranjujejo gnijili listi, se chrani sveda do svetana.

Razne novice.

(Duševničke spremembe v ljubljanski škofiji.) Župnija Šmartin pri Kranju je podeljena č. g. Janezu Mesarju, župniku na Bohinjski Bistrici. Za župnijo Šmartje na Dolenjskem je prezentovan č. g. Mihael Barbo, župnik na Trebelnem.

(Kanonično vmeščen) je bil pred. gospod France Kregar na župnijo Javorje nad Škofo Loko.

(Umrl) je dne 13. t. m. v Smartinu pod Šmarnogorovo velešestušnji župnik pred. g. Ant. Namre. Rajni je bil rojen dne 7. prosinca 1812 v Starem Trgu pri Ložu; v mačniku posvečen 3. avgusta 1836. Služboval je za kapelana v Poljanah, Borovnici in Hinjah. Samostojno dušno pastirstvo je izvrševal v Gotencu in Nemški Loki na Kočevskem, v Kopanju in 29 let župnik v Šmartnem. Letos je stopil v zasluzeni pokoj zaradi bolezni in starosti. Bil je izvanredno pobožen, v bolezni potrpežljiv in za čast božjo vnet duhovnik. Zlotil je mnogo pobožnih pesmi, katerih je mnogo natisnjeno v „Zg. Danici“. Tam in drugod je pisal tudi mnogo drugih vlasti: zgodovinskih spisov. Se kot sedemdesetletni starek je zlagal latinske pesmi. Pogreb bil je 16. t. m. ob 8. uri. Biagemu, za cerkev in narod toli zaslužnemu rajnemu daj Bog večni mir!

(Preoblicene so bile) dne 12. t. m. v uršulinskem samostanu v Škoji Loki tele kandidatinje: Berta Malli iz Tržiča, Apolonija Polž iz Mengša, Rozalija Metnaršič iz Šmidela pri Novem mestu, Marija Težak iz Metlike, Ivana Gerbic, Neža Legan in Marija Mohorčič iz Žužemberka. Slovensko spravilo je opravil ob oblini: asistenti: mil. prot. dr. L. Klofutar.

(Dolenjska železnica.) Kakor kaže novi vožni red za železnicu Ljubljana-Kočevje, bodo vozili vsaki dan trije vlaki iz Ljubljane v Kočevje in trije iz Kočevja v Ljubljano. in sicer: iz Ljubljane ob šesti uri 25 minut, in pride v Kočevje ob 9. uri 23 m.; iz Ljubljane ob 12. uri, v Kočevje ob 2. uri 58 m.; iz Ljubljane ob 6. uri 10 minut zvečer, v Kočevje ob 9. uri 8 minut. — Iz Kočevja v Ljubljano: ob 5. uri 12 minut, v Ljubljano ob 8. uri 10 minut; iz Kočevja ob 10. uri 3 min., v Ljubljano ob 1. uri 1 min., iz Kočevja ob 5. uri 47 min., v Ljubljano zvečer ob 8. uri 46 minut.

(Slovenska otvoritev dolenjskih železnic) vršila se bo dne 27. septembra. Navzoča bodoča tudi trgovinski minister Baquerehem in načelnik avstrijskih državnih železnic, vitez Blinski. — Slavnostni vlak odide iz Ljubljane (z južnega kolodvora) ob 7. uri 30 minut ter bo postal na posameznih postajah po 5, na večjih po 10 minut. V Kočevje pride ob 12. uri. — Nazaj se vrne ob 3. uri 30 minut popoldne ter pride v Ljubljano na dolenjski kolodvor ob 7. uri 30 minut.

(Šolske sestre.) Za načelnico mariborskih šolskih sester v Mariboru je za bodoča tri leta zopet izvoljena dosedanja načelnica M. Angelina Križanič.

(Petindvajsetletnice) svojega dušne-pastirskega delovanja so obhajali v Št. Vidu nad Ljubljano dne 13. sep-

tembra 1893 sošolci gg.: Golob Janez, Karlin Janez, Kobilica Janez, P. Kokalj Rajner, Malovrh Gregor, Puč Alojz, Stamešč Janez, Stupica Franc, Zupančič Anton. — Na mnoga leta!

(Komisija za pogozdovanje Krasa) je nedavno imela sejo. Sklenilo se je v 1894. letu na novo pogozditi 140 hektarov s 1.406.700 črnimi borovci, kar bode stalo 8742 gld. 18 kr., na 184 hektarjih se pa pogozdovanje popravi in popolni s 540 000 črnimi borovci, kar bode stalo 2561 gld. Na Krasu se je dosedaj od 1874. leta sem pogozdilo 837 hektarov s 13.320.580 drevesnimi sadikami. Letošnje leto (1893) je pri pogozdovanju Krasa delalo 1495 delavcev, ki imajo vsi vkupe 9797 dnin.

(Zlata maša) Slovensko zlato sv. mašo je obhajal prečastiti gospod Florijan Prelesnik, župnik v Špitaliču, dne 17. t. m. Hvaležni farani pripravili so vse, da so imenovano slavnost dostenjno praznuvali; zakurili so na predvečer 35 kresov v spomin 35letnega službovanja zlatomašnikovega v istej fari.

(Volilni shed.) Dne 24. septembra t. l. priredi se v hranilničnih prostorih v Slovenjemgradcu ob 3. uri populudne ljudske shod, h kateremu pride državni poslanec gosp. Franc Robič in poroča o svojem delovanju v državnem zboru. Z-limo obilne udeležbe pri tem imenitnem shodu od strani naših štajerskih in pa tudi naših sosednjih koroških Slovencev.

(Posojilnica na Slapu pri Vipavi.) Dne 10. t. m. je bil na Slapu osnovani shod za ustanovljenje posojilnice, ki je sestavil pravila, da se vladni predloži v potrjenje. V načelništvo so bili izvoljeni gg.: Fr. Puncuh, učitelj na Slapu, kot načelnik, Jan. Malik, posestnik na Slapu, načelnikov namestnik, Janez Uršič, župan in posestnik na Slapu, Al. Frjančič, posestnik na Slapu, Janez Lavrenčič, posestnik v Vrhpolju, Anton Uršič, posestnik v Šent-Vidu, Jan. Dolenc, c. in kr. stotnik v pokolu v Vipavskem trgu, Fr. Štokelj, posestnik na Planini, Jožef Volk, posestnik na Erzelju, kot odborači; Matija Erjavec, dekan v Vipavi, kot pregledovalec računov: Ferd. Malik, posestnik na Slapu, njegov namestnik.

(Občinska volitev.) Pri občinski volitvi na Božakovem v Črnomaljskem okraju je bil za župana izvoljen Martin Slanc iz Rosalnic, za svetovalca pa Ivan Pečarič.

(Iz Suherja) Vam poročam nastopno novico: V nedeljo, dne 27. avgusta bil je res slovenski dan za vso suhorsko župnijo. Po osemnemesečnem trudopolnem in vestnem delovanju gospoda Franca Češarka, ki je bil le začasno nastavljen v Suheru, dobila je župnija zopet svojega duhovnega pastorja. Novi gospod župnik č. g. Peter Ogrin bil je slovensko vmeščen v nedeljo 27. avg. Že poprejšnji dan popolnje bilo je slišati menavdno slovensko potravanje in pokanje topičev. Drugo jutro opravil je novi gospod župnik slovensko sv. mašo s pridige. Popoludne ob 1/2 zbrala se je vsa šolska mladina z svoje zastavo pod vodstvom svojega vrlega učitelja gosp. Frančiška Kende pred tako okrašenim župnikovim poslopjem. Mnogo na-

roda je tudi prišlo skupaj pozdraviti svojega novega pastirja. Jako ganljivo je bilo videti može in žene, mladence in dekleta v svoji narodni, sneženo-beli obleki. Tu se še kaže, da do njih še ni prišel oni vse presnavljajoči faktor — moda!

(Iz Črnega Vrha) pri Idriji: V soboto 9. t. m. je treščilo v hlev Janeza Rupnika (po domače Poldeta) v Čnem Vrhu. Ljudje so prišli takoj gasit in so ogenj kmalu zdušili, kar je bilo tem lažje, ker je takrat dež kar cur-koma lili. Kaj bi pač bilo, ko bi se ogenj razširil? Hiše so blizu skupaj. Gasilnega orodja pa nikacega ni. Potreba je že skrajna, da dobi tako velika vas, kakor je Črni Vrh, svojo brizgalnico. Še bolj potreba je pa zadostuo vode, kajti dvoje ali troje korit bi bilo ob požaru takoj praznih. Drugod, kakor v koritih, pa vode ni. Napraviti se bode morala lokev sli kal, kjer se bode voda zbiral za kako silo.

(Nevi zvonovi) bili so posvečeni 7. t. m. pri tukšnjem dvornem zvonarju g. A. S a m a s s i za razne kraje Kranjske in sosednjih dežel. Med drugimi bil je posvečen zvon za farno cerkev Sv. Vida v dekaniji Šmartin pri Slovenskem Gradcu na Štajerskem (teža 730 klgr.), za njeno podružnico Sv. Ruperta (teža 375.5 klgr.), dalje za podružnico na Grosupljem, fare Šmarisce pod Ljubljano (teža 727 klgr.), potem za podružnico v Breštu pri Ljubljani, fare izanske (teža 231.5 klgr.), in za podružnico Sv. Kolomana, v fari Grebinj na Koroskem (teža 51.5 klgr.), in za podružnico v Cerah, fare Žminj v Istri, 2 zvona (teža 60 in 37 klgr.).

(Za zgradbo novega zidanega mostu čez Bistrico v Kamniku) se ravnokar razpisuje zmanjevalna dražba. Troški so proračunjeni na 17.500 gld. Pismene ponudbe z jamčevino v vsoti 1750 gld do 14. oktobra, dopoludne ob 11. uri mestnemu županstvu v Kamniku.

(Amerikanci) so se začeli prav pridno vräčati v svojo domovino, dan za dnevom dohajajo posamezniki; dne 8. sept. zjutraj jih je pa prišla celo „karavana“ Dolencjev po državni železnici. Kako prav so storili tisti, kateri niso pri odhodu v Ameriko vsega svojega imetja poprodali, da se imajo zdaj kam vrniti na svoje, še bolj prav pa so naredili tisti, kateri so kaj „dobrih del“ sem pred soboj poslali, da se jim zdaj ne bo treba precej ozirati po pomoči. Kakor ima večinoma vsaka reč svojo dobro in slabu stran, tako tudi pri teh naših izselnikih; mnogo se jih je še-le v Ameriki naučilo varčevati in pridno delati, več jih poznam, ki takoj niso drugega znali, kakor zspravljati in popivati; v Ameriki so postali pa najpridnejši delavec in varčevalci. Marsikateri se je že izrazil: Ko bi bil doma takoj pridno delal in varčeval, kakor sem v Ameriki; bi mi ne bilo treba hodi in tja sreča iskat, ker bi jo bil našel doma.

(Konjska dirka v St. Jerneju.) Na dan premovanja konj je v St. Jerneju bila konjska dirka. Darila so dobili v I. oddelku: Janez Dular iz Maharova 100 gld., Janez Horvat, iz St. Jerneja, 50 gld., Jožef Globervik iz stare vasi 25 gld.; v II. oddelku: Jožef Grahut iz Gorenje vase 50 gld., Jožef Rus iz Mirne peči 25 gld. in Martin Bangus z Sela 12 gld. 50 kr.; v III. oddelku: A. Schmid iz Mirne 50 gld., Anton Fettich-Frankheim iz St. Jerneja 25 gld.,

Anton Majsek iz St. Jerneja 12 gld. 50 kr. in Jožef Vrtalj iz Pristavice 12 gld. 50 kr.; v IV. oddelku: Jožef Rus iz Mirne peči srebrno kaseto vredno 100 kron od samostojnega konjerejskega odseka.

(Delitev daril konjerecem v Kamniku) dné 6. septembra t. l. Prejeli so darila: A. za tretjetne kobile: 1. Matevž Mušič iz Terzina 35 gld.; 2. Alojzij Kralj iz Loka 20 gld.; 3. Mat. Jež iz Bukovca 15 gld.; 4. Ant. Plahuta iz Lahovč 15 gld.; 5. Mih. Zmerslikar iz Kosez 15 gld.; 6. Franc Grad iz Beričevega državno srebrno svetinjo; 7. Primož Keršič iz Mengša državno srebrno svetinjo. — B. Za tri- in štiriletne obrejene kobile: 1. Franc Spruk iz Tujnic 25 gld.; 2. Dioniz Cajhen iz Depelevasi 20 gld.; 3. Jakob Skok iz Pristave 15 gld.; 4. Franc Kecelj iz Depelevasi državno srebrno svetinjo; 5. Andrej Mejač iz Kaplevasi državno srebrno svetinjo. — C. Za dvo- in jednoletne tretbice: 1. Franc Konček iz Trojan 10 gld.; 2. baron Lichtenberg iz Jabl pri Trzinu 10 gld. (odstopil denarno darilo v korist kmetskemu konjerecu, ter vzel le državno svetinjo in diplomo); 3. Mih. Zmrzlkar iz Kozes državno srebrno svetinjo; 4. Jan. Urb iz Vopovij državno srebrno svetinjo; 5. Jan Ogrinec iz Domžal državno srebrno svetinjo.

(Gozdov) je na Kranjskem 442.309 hektarov, ki se tako-le razdelé na politične okraje: Ljubljansko mesto ima 84, ljubljanska okolica 40.095, kranjski politični okraji 51.874, radovljiški 52.032, postojanski 23.008, logaški 65.007, litijski 35.821, krški 44.105, kamniški 29.232, novomeški 45.075, kočevski okraj 43.115 in črnomeljski 12.864 hektarov.

(Šolskih sester ustav in sela.) Iz Trnovega na Notranjskem: V zavodu naših „ubogih šolskih sester de Notre-Dame“ se je šolsko leto začelo 18. t. m. Sedaj imamo tukaj dobro vrejeno deklisko štirirazrednico s slovenskim poučnim jezikom; prošloga leta je dobila šola pravico javnosti. Razven 200 vsakdanjih in 50 nedeljskih šolaric se je v zavodu poučevalo 17 gojenk. Poučevalo se bo v prihodnjem šolskem letu razven predpisanih šolskih predmetov in raznih ročnih del na telje dotednih staršev v posebnih urah nemški in italijanski jezik, igra na glasovirju in na goshu in petje po notah. Sprejemajo se deklice po nizki odškodnini v popolno oskrbovanje v ustav; nekaj prostorov je še vedno izpraznjenih. Ker je pri nas kraj prijeten in zdrav, in ker imajo deklice v hiši lepo kapelo, v kateri se hrani presveti zakrament in se pogostoma v nji sveta maša opravlja; ker je pred zavodom prostorno dvorišče in lep vrt za vedenje in ker imajo gojenke v vrlih redovnicah dobro, krščansko vzgojo, zato je nadejamo, da se bo še nekaj deklic oglasilo za vsprijem v naš zavod. Bog blagoslov in poplačaj trud in delo blagim redovnicam, katere se žrtvujejo v času in včeni blagor naše ženske mladine.

B.

(Spominski dan.) Dně 11. t. m. je prešlo ravno 400 let, od kar so Turki strašno premagali Hrvate na Krbaškem polju pod Udbino m. Jakob paša, vrhbosanski glavar, je z nekako doseglošč jezdeci prigremel skoni Hrvatsko na Kranjsko ropat. Hrvati so se ravno tedaj bili mej seboj; pleničev bi bil vsak rad naslednik Matiju

Korvinu († 1490); od tod so nastali domači boji. Turkov napad jih je vdramil. Ban Derenčin je skupil 15.000 vojakov slabu oboroženih, mej njimi pa samo 3000 konjikov. Na ravnem polju Krbavskem se sprimejo Hrvati s Turki, ki so se z bogatim plenom vračali s Kranjskega. V boju je padel cvet hrvatskega plemstva: Jan. Frankopan Cetinski, ban jajški Jure Vlatković, brat in sin hrvatskega bana, ki so samega Turki vjeli in ga poslali v pregnanstvo. Do 10.000 Hrvatov je obležalo mrtvih na bojnem polju, do 3000 jih je bilo vjetih. Hrvatska je skoro popolnoma propala; kmalu so jo imenovali le še "ostanki ostankov nekdanje kraljevine hrvatske". — In vendar so ravno sto let kasneje zaupajoč na božjo pomoč v zvezi s Slovenci tako slavno pobili Turke pri Sisku. Zahvaljujoč božjo previdnost, ki nas je edina ohranila, se spominjamo prečlostne štiristoletnice.

(Suša.) Opat Maze podal je na shodu znanstvenih društev v Besançonu zanimivih podatkov o suši. Dokazal je iz zgodovine, da velike suše se ponavljajo t. j. da se vračajo povprečno vsachih 42 let. Zgodovina govori o velikih sušah v letih: 1010, 1053, 1095, 1137, 1179, 1305, 1473, 1599, 1683, 1767, 1809, 1851, 1893. Prihodnja velika suša bi bila nekako 1935.

(Kontrolni shodi) za rezerviste iz občin Javorje, Oselice, Poljane in Trata vršili ve bodo v prihodnje vsled odloka vojnega ministerstva v Poljanah, iz občin Železniki, Selca in Sorica v Železnikih in iz občin Šmarje, Grosuplje, Račna, St. Jurij, Lipoglav, Slivnica na Grosupljem.

(Premovanje konj) je bilo dne 9. t. m. na Vrhniku. Premije so dobili: A. za kobile z žrebeti: Janez Artač iz Notranje Gorice 35 gld., Marija Novak iz Podsmreke 20 gld., Franc Remigiar iz Loga 15 gld. Anton Röbler iz Podsmreke 15 gld., Jožef Dolinar iz Razber 15 gld., grof Leon Auersperg iz Zoneka, Franc Novak iz Plešivice in Jožef Dolinar iz Kozarjev srebrne svetinje; B. za mlade breje kobile: Gabrijel Jelovšek iz Vrhnike 25 gld. Franc Majdič iz Logatec 20 gld., Jožef Kušar iz Kozarjev 15 gld., Franc Gregurka in Sinje Gorice in Jožef Bernard iz Ljubljane srebrne svetinje; C. za jedno in dveletne kobile: Pavel Petkovšek iz Vrhnike 10 gld., Martin Pire iz Matene 10 gld., Jernej Per iz Sape, Stefan Furlan iz Mirna in Janet Jersaj iz Sinje Gorice srebrne svetinje.

(V gostilni.) Žid judi pride v gostilnico. „Ali imate dobro vino?“ vpraša krémarski. „Izvrstno vino imam“, odgovori krémarski, „saj ga od vas jemljem.“ „Dobro, dobro, to je lepo. Prinesite mi steklenico piva!“

(Kmet in zdravnik.) Kmet idoč v mesto sreča sosedu. „Kam greš sosed?“ „V mesto k zdravniku.“ „Kaj ti pa je?“ „Prav za prav nič. Zdravnik mi je dolžan že tri leta štiri goldinarje in da budem za to vsaj nekaj imel, dam si izruvati dva zoba.“

(Skromni ljudje.) Gospa: „Liza, kako si upaš praviti pri sosedih, da imamo same dolbove in da mnogokrat nismo niti krajcarja doma? Kako se predzneš tako lagati?“ „Ne jezite se gospa, mislila sem dobro za vas! Dandasnes pridejo vsak trenutek tatovi; zato sem mislila, da bomo bolj varni, če bodo ljudje mislili, da nimamo nič.“

Prihodnja številka "DOMOLJUBA" izide dne 5. oktobra 1893 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 9. septembra:	87,	61,	46,	16,	14.
Gradee, 9. septembra:	37,	89,	18,	2,	1.
Ljubljana, 16. septembra:	37,	42,	36,	16,	70.
Trst, 16. septembra:	10,	12,	73,	38	16.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. septembra

	gl. kr.	gl. kr.
Plenik m. st.	7 70	Speh povoje, kgr.
Rž,	6 —	Surovo matio,
Jehmen,	6 —	Jajce, jedno
Oves,	6 40	Mleko, liter.
Ajda,	8 40	Goveje meso, kgr.
Proso,	6 —	Telčice
Koruza,	5 90	Svinjsko
Krompir,	3 20	Košturno
Leča, hkti.	12 —	Pišanec
Grah,	12 —	Golob
Fizol,	9 —	Seno, 100 kgr.
Masio,	1 08	Slama,
Mast,	— 70	Drvna trda, 4 kub. mtr.
Speh svet.	— 64	mehla,

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

Matilice, včle, tričore
čistila mleka za živo
rezalnice za krmilo
Avtomatični
aparati proti parazitom
tlacičnice za vino
tlacičnice za sadje
mline za sadje
predmota za kleti, sesalnice za vse namene, kuhar v
obliki, vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
nagnjena v najnovejših, najboljih konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

Bogato ilustrirani katalog v vrednosti 10.000 hellerov je
pridobiven po pošti.
Najkostenjnejši pogoj. — Izdelava. — Stroji se daje na poškodovanje.
Ces je ne more zredit! Pridobivanje zetonov pogost!

Zgoščeni, kri čisteči sarsaparilla-sirup

kateri prireja lekarnar J. Herbabny na Dunaju
sezostoji iz povsem neškodljivih rastlinskih snovij, oso-
bito še iz sokov sarsaparilla-
rastline, prizano najbolj učink-
ljajoče za čiščenje krvi. Ta
sirup pospešuje slast do jedi,
odišča kri, odstranjuje za-
basanje, razkrojuje zavžitev
jedila ter sploh okrepljuje pre-
bavila.

Cena steklenici 85 kr., po pošti
15 kr. več. 34 12.10

Vsaka steklenica ima varstveno znamko.

Osrednja zaloga za provinije
**na Dunaju, lekarna „zur Barmher-
zigkeit“**

J. Herbabny-ja, 7-1, Kaiserstrasse 73, 75.

Dobiva se v največ lekarnah.

Kwizdov fluid proti protinu

Preizkušeno balečino olajšujoče domače sredstvo.
Cena steklenici gld. I a. v.
Pol steklenice 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Paziti je na tu natišeno varstveno znamko in zahtevati je 47 8-5
Kwizdov fluid proti protinu fluid iz okrožne lekarne Korneuburške pri Dunaju.

zadnja cena.

R. Miklauč

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5.

Zaloga vsake baže

gvantnega blaga za možke in ženske

79 9-2

kakor tudi vse vrste koce, kovtre, srajce, jope, nogovice, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

zaloga na upoz.

zadnja cena

Marija sedem žalesti

priporočila vreden molitvenik 63 (8)

Vezan v platno 80 kr., v usnje 90 kr., usnje z zlato obrezo 1 gl., v šagrin-usnje 1 gld. 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Dobi se pri J. Bonaču, knjigovezu v Ljubljani, in v Katol. Bukvarni.

Ivan Kregarizdelovatelj cerkvenega orodja
v Ljubljani, Poljanska cesta 8
(poleg Alejzijeviča) 74 5se priporoča prečasni duhovščini, slav, cerkvenim predstojnikom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in tečno izdelovanje **vsakovrstne****cerkvene posode**iz zlata, srebra ali druge kovine
po uzerih ali lastnem načrtu

JAS Izvršeno blago posije dobro, varne zavite poštne presto. all. 29 52-32

Terezija Eger.**Zaloga**

vsake vrste svilnatega blaga, trakov, špic, modreev, sraje za turiste, volne, pavole ovratnikov, kravat, predpasnikov, otroč jega perila.

Vse priprave za krojače in šivilje.

Svilnato blago 3-3 407
po jaksu zutžani cent.

Sv. Petra cesta št. 6.

Nov somenj za živino in blago na Ignu

bude dne 30. septembra t. l.

Županstvo Studenec (Ig)

dne 17. septembra 1893.

Jedino pristna

Kneippova sladna kava
bratov Oelz

v rudočih štrrieglastih zaradih se dobira v Ljubljani pri M. Wagnerjeri vodo in v vseh specerijskih in konsumnih prodajničih. 29-13

!Mošt!

Ne prodajam moštne esance, ki je skodljiv za zdravju, marveč moj

moštni receptomogoči vsakomur napraviti si **zdravo, dobro pičajo**, enako pravemu mostu.

Vsa sredstva, ki so potrebna k napravi takega mošta z receptom vklj. vsebijo za polovnjak (Halben) 5 gld. 50 kr. in više.

Kdo bil torej sam pribraj si dobro, zdrave 2-1 84

domačo pičajo

narodi naj si recept in dragi pri

Ivanu Sajovicu
v Gradišču, Murplatz 1
„pri črnem psu“

kateri tudi pisemna naroda tolno in natančno izvršuje. M-ati prirejen po receptu, kakerjen se dobri pri označenem trgovcu, more se tudi uspešno pomešati z letošnjim naravnim moštom, kateremu dodeli posebno priletjen ukus.

Mnogi kupovalci tega recepta izrazili so se ustno in pismeno nasproti g. J. Sajovicu zelo poahljivo o moštu po njem prirejenem. Prav zadovoljni so, ker si prirede izvrsten mošt na tako nizki ceni.

Podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup
prireja lekarničar **Julij Herbabny** na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabiljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prvi sirup raztoplja slev, upokojuje kašelj, pomanjkuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljajanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je tako koristno za **narejanje krvi**, raztopljuje **forno-apnene soli**, ki so v njem, pa posebno pri **slabotnih otrocih** pospešuje **narejenja kostij**. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 l. gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovični steklenici ni.)

Svarilo! Svarimo pred pojavlja naredbami, ki se pod jednakimi ali podobnimi imeni, a so **vendar posvoji sestavi in svojem učinku** polnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega **podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa**. Zahteva na te sicer vsaj izredno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Paxi naj se tudi na to, da je zraven stojeda oblastven protokolirana varstvena znakna na vsaki steklenici in prosim, ne dajte se zapoljati niti z nitjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kakse ponaredbe!

83 6 20

Osrednja razpoložilnica za provincije: na Dunaju, lekarna „**zur Barmherzigkeit JULIIA HERBABNY-ja, Neubau Kaiserstrasse 75.** Prodajajo ga gospodje lekarničarji: V Ljubljani J. Svetoda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupfermied, Baumbachovi dedici; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar F. Prodam, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd); E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger v Novem mestu; A. pl. Sladovicev, v Št. Vidu; A. Reichel; na Trbiču: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletti, J. Seravallo, E v. Lentenborg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blašek; v Velikovcu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosekno prednost, da se škodljivemu vlivanju namešane ali s surrogati pomčljane navadne kave lahko odrečemo in dobimo **okusnejšo**, pri tem pa še **zdravejšo** in **Neprkosljiva** kot dodaja navadni kavi. — **Poredilnico** kavo — **Neprekosljiva** kot dodaja navadni kavi. — **Ponaredeb** se skrbno **izogibaj**. — $\frac{1}{2}$ kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko. 10 (24 17)

Gospodu lekarnarju **Piccolij**
„pri angelju“ v Ljubljani, Du
najska cesta.

Podpisani javljamo s tem, da smo po Vas pripravljeno **tinktu**
ro za želodec vporabili in
nje zdravilno moč za želodec in
ostale prebarne organe izkusili.

Na podlagi tega priporočamo
to delujede domače zdravilo vsakemu, ki bi je uteg
nil potrebovati.

Peter Studenaz, župnik, Canfanaro, Istra, 1891. — Mikael Bogulin, župnik Ajdovica, 1891. — Josip Černko, župnik, Vuhred, 1891. — O. Ivan Gabrielič, župnik, Gallignana, Istra, 1891. — Ivan Belec, župnik, Sv. Martin pri Alboni, Istra, 1891. — D. Anton Usmiani, kooperator in katehet, Rosignica pri Šibeniku, Dalmacija, 1891. — D. Caproni, župnik in dekan, Levico, Tirolsko, 1891. — Ferdo Babic, župnik in kanonik, Ravnsagora, Hrvatsko, 1891. — F. Bencelj, župnik, Dražgoše, Kranjsko, 1891. — Jurij König župnik, Na Vinici (Weinitz), Kranjsko, 1891. — D. Lukš Raicevich, kaplan, Giurich, Perasto, Dalmacija, 1891. — Avgust Žagar, župnik, Kupjak, Hrvatsko, 1891. — Stefan Jenko, vikar, v Podkrajah, Ilirska Bistrica, 1892. — Josip Hočvar, kanonik v Novem Mestu, Kranjsko 1892. — Anton Vedral, kaplan v Lischau pri Budejvicah, Češko, 1892. (52-9)

France Čuden preje Geba

■ ■ ■ ■ ■
v Ljubljani, Mestni trg št. 25

priporoča slavn, občinstvu, posebno preč. duhovščini **največjo** svojo
zalogo zlatih, srebrnih in nikelnastih

švicarskih žepnih ur

po najnižjih cenah, vrakovrstnih

stenskih ur in ur budilnic

veritje, prstanov, uhanov
in vseh v to stroko spadajočih
predmetov.

Popravila izvrši točno in
natančno, počna naročila pre-
skrbuje hitro. — **Cenike** po-
šilja brezplačno po pošti, v istih
popisane so natančno ure in je
označen čas jamčenja za traj-
nost in trpežnost blaga. — Za-
menjuje stare ure in druge
ure. 28 (20-14)

Zamenjavam tudi stare srebrne ure. ■ ■ ■

Koverte s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Kupite slovečne specijalitete!

Od mnogih zdravniških avtoritet preiskušene in priporočane

Poppova

svetovno znana ustna voda 50 kr., 1 gld., 1 gld.

40 kr. Najboljše sredstvo proti ustnim in zobnim

boleznim, uspeh zajamčen.

zobna pasta v loskih 70 kr., za čiščenje in ohra-

njenje zob in dlesna, (finejša in boljša kot v

tubah).

aromatična zobna pasta, 35 kr., najboljše in naj-

cenejše zobno čistilo.

zobni pršek 32 kr., naredi zobe svetlo bele.

zobna plomba 1 gld., s katero vsak sam lahko

plombuje ote zobe.

Podpovo zeljiščno milo 30 kr., proti vsem kožnim boleznim.

Poppov vijolični soap 50 kr., trajno angloško milo s trajno

vijolično vonjavo.

Poppovo solnčnično milo 40 kr., trajno, tako fino milo za

gojitev kofe.

Savon de Famille

najizvrstnejša bata, izdelana na francoski način,

se za rodbinsko rabo posebno priporoča. Komad

15 kr. V šestih različnih barvah in testih, kako

prijetnih in močnih vonjavah, dvanaestorica gld. 1.60.

Poppov

rodbinsko transparentno milo

močno se peneče, dolgo trajajoče milo izvrstne

baže, komad 20 kr., dvanaestorica 2 gld.

damarski parfum gld. 2, modni parfum

damarsko milo 60 kr., fino, lepo disče milo

damarska pudra gld. 2.50, najboljša nahajajoča

se obrazna pudra.

damarska teatletna voda gld. 1.30, ohrani svetlost

in svečost polja.

Te specijalitete prekašajo po finosti, lepi vonjavi, kakovosti in obliki vse podobne izdelke.

Poppova Coelogina Extrait gld. 2.50. Najboljša specijali-

ta elegančnega sveta.

(Nova orhidejska vonjava)

Poppova Veloutine-pudra 75 kr., najfinjejsa francoska baže,

brez svinca, se dobro prime, ne

da bi barvala.

Poppova Eau de Quinine najboljša esenca za umivanje

glave, krepi lase.

Poppove najfinjejsje mlinske vrste od 20 do 60, najfinjejsje

parfumske vrste od 50 kr. do gld. 2.50, najfinjejsje pomade in cosmetiques od 10 kr. do 1 gld.

Slovečne toaletne spejalitete dr. **J. G. Poppa**, c. in kr. avstr. in kr. grškega dvornega zalagatelja, na Dunaju, mesto, Bogenhause 2, prodajajo: V Ljubljani: G. Piccoli lek., W. Mayer lek., J. Sroboha lek., U. pl. Trnkoczy lek., J. Grecl lek., Ed. Mahr parf. K. Karlinger, V. Petričič, J. S. Benedikt; v Črnomlji: J. Blažek lek.; v Idriji: J. Warto, lekar; v Kamniku: J. Močnik lek.; v Koperju: J. Braune, lek.; v Kranju: K. Savnik, lek.; v Krškem: Fr. Böhmches, lek.; v Litiji: J. Benes, lek.; v Metliku: Fr. Wacha, lek.; v Novem mestu: F. Haika, lek.; v Postojini: Fr. Baccharich, lek.; v Radovljici: A. Roblek, lek.; v Škofjolku: J. Zenatti, lek.; v Trebnjem: J. Ruprecht, lek.; v Vipavi: A. Gulielmo, lek. in vse lekarne, državljice in parfumerije v Avstro-Ogerski.

Vzamejo naj se le dr. Poppa izdelki.

Ravnokrat je izšla

„Zgodovina dobrovske fare pri Ljubljani“.

Opisal

Anton Lesjak,

kapelan na Dobrov.

Knjiga ima štiri lepe slike in šteje 172 strani v vel. 8°. Stane broširana 80 kr., kartonirana 90 kr., po pošti 5 kr. več.

Dobiva se v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** in pri pisatelju na Dobrov (pošta Dobrov).

Ravno tam se dobiva tudi le nekaj zvezkov:

„Stara božja pot na Dobrov“.

1

Cena 15 kr.

445 2-2

Z najboljšim uspehom se rabi v mnogih hlevih
če nad 40 let pri **pomanjkanji jaščnosti,**
slabem prebavljenju, v pridobitev bolj-
šega mleka in v izdatnejši meri.

Kwizdova
Korneuburska
živinoredilna štupa
za konje, goveda in oreče

Cena skatljice 70 kr., v skatljici 35 kr.

Dobiva
se v vseh
lekarnah in
drožerijah države
Avstro-Ogerske.

Glavno zalogi ima

Franc Ivan Kwizda,

c. in kr. avst. in kr. rumunski dvorni zalagatelj,
lekarnar v **Korneuburgu** pri Dunaju.

Paziti je na varstveno znakko in na ime

Kwizdova korneuburska
živinoredilna štupa.

Po ceni takoj naprodaj

zidan, blizu mesta na Spodnjem Štajerskem, na tri tedaj, z vsemi

gospodarskimi poslopji.

vtrom in nekaj zemlje. — Več pov. uredništvo „Domoljuba“.

Ölzova kava

priznano najboljša in najzindatnejša dodaja kavi se dobiva v glavni zalogi za Kranjsko pri **M. Wagnerjevi vdovi** v Ljubljani, in v vseh špecerijskih in konsumnih prodajalnicah.

Svele ustreljene

srne in zajci

ravnatako vso drugo divačino kupuje **ponajboljši ceni** 3-1 81

Gustav Treo

v Ljubljani, v Kolizeju

Zajci ne smejo biti iztrebljeni.

Zadnji
mesec.

Inomostske srečke
à 50 kr.

Glavni dobitek 50.000

1 Srečke à 50 kr. priporoča J.C. MAYER.

Zadnji
mesec.

goldinarjev.
(457 18-3)